

ЩОДО ПІДСТАВ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ШАХРАЙСТВ У СФЕРІ ПРАЦЕВЛАНШТУВАННЯ

Виникнення інституту трудових правовідносин зумовлено необхідністю особи не просто працювати та задовольняти фізіологічні потреби задовольняти примітивні бажання а маючи певні навички та професійні вміння отримувати відповідне фінансове забезпечення і таким чином достойно існувати в сучасному суспільстві. Проте, не у всіх учасників таких відносин благородні та законні мотиви, що й обумовлено у роботі випадків шахрайства у сфері працевлаштування.

Суспільна небезпека шахрайства полягає в тому, що незаконно заволодіваючи чужим майном або правом на нього винний спричиняє шкоду праву власності потерпілого. Системний аналіз положень ст. 190 КК дозволяє стверджувати, що головними критеріями, які визначають, а також підвищують суспільну небезпеку шахрайства, є: а) розмір завданої маймової шкоди; б) наявність співучасті та її види; в) специфічний спосіб — шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки. [1]

Похідні правовідносини, на відміну від трудових, мають допоміжне значення. Такі відносини взаємопов'язані та взаємообумовлені, однак при цьому вони не є однаковими за своїм змістовим навантаженням та суб'єктивним складом.

Слід звернути увагу на правовідносини, що передують трудовим, адже до того як розпочати виконання роботи, необхідною є її потенційна наявність, що уможливлється лише шляхом вступу до правовідносин зайнятості або працевлаштування, тобто до тих відносин, які передують можливому виникненню трудового правовідношення та впливають на визначення його змісту в майбутньому.

Складний вольовий акт проходить кілька етапів: 1) спонування до здійснення вольового акту; 2) визначення мети дії; 3) знаходження коштів, необхідних для досягнення наміченої мети; 4) намір здійснити дану дію; 5) рішення виконати дію; 6) вольове зусилля, пов'язане з «боротьбою» мотивів; 7) прийняття рішення — визначення лінії поведінки в ситуації невизначеності, дій, які в даних умовах можуть привести до бажаного результату; 8) виконання дії і його поточне корегування. [2, с. 40]. Мотивація злочинної поведінки складається із двох етапів — формування мотиву та його реалізації. Мотивуючий вплив на вчинення шахрайства надалі роблять самі потреби, причому в основному матеріальні. Перед особою, яка усвідомила, що задоволення її потреб можливо тільки за допомогою майнових благ, виникають два варіанти

вирішення проблеми: одержати ці блага законним шляхом або ж злочинним. [3]

В процесі узагальнення практики та в результаті аналізу наукових криміналістичних досліджень безумовну необхідність становить розробка окремої криміналістичної методики при розслідуванні шахрайства у сфері працевлаштування. Відправною точкою, в процесі такої роботи, є визначення основних критеріїв класифікації шахрайства у сфері працевлаштування, які в подальшому використовуватимуться в процесі розробки таких злочинів та методики розслідування.

Доцільно підтримати позицію тих вчених, які в основу криміналістичної класифікації злочинів покладають кримінально-правові підстави та враховують при цьому кримінально-значущі ознаки.

Щоб виділити критерії (підстави) класифікації необхідно проаналізувати модель цієї злочинної діяльності.

Розпочинаючи злочинні дії, особа створює її модель у своїй свідомості, розробляє схеми проведення шахрайської операції, вживає організаційних й технічних заходів, спрямованих на забезпечення можливості її практичної реалізації. [4] З метою досягнення наміченої цілі шахрай повинен продумати всі необхідні компоненти злочину, зокрема: учасників (їх кількість, із врахуванням особистих фізіологічних характеристик, роду та територіальної приналежності та інших якостей необхідних при вчиненні зазначеного способу шахрайства), визначаючись із об'єктом злочину, тобто це буде фізична особа (шахрайство вчинятиметься шляхом обману чи зловживання довірою потенційного працівника роботодавцем, або ж третьою стороною) чи юридична особа (шахрайство вчинятиметься шляхом обману підприємства, установи, організації «начебто» працівником) і безумовно визначити предмет посягання, що при даному виді злочинів частіше всього становлять грошові кошти. Звичайно ж злочинцю необхідно визначити спосіб вчинення злочину та місце, де будуть здійснюватись дії пов'язані із шахрайством у сфері працевлаштування.

Відповідно дані класифікатори мають безумовне значення при розробці криміналістичної методики розслідування шахрайств у сфері працевлаштування та відіграватимуть важливу роль в подальших розробках.

Список використаних джерел

1. Кримінальне право (Особлива частина) / за ред. О. О. Лудорова, С. О. Письменського [2-ге вид.] – К.: ВД Дакор, 2015. – С. 245
2. Коновалова В. Е., Шепитько В. Ю. Основы юридической психологии: Учебник. – Х.: Одиссей, 2005. – 160 с.
3. Лысодел А. В. Об особенностях преступного поведения при мошенничестве// Весник Луганск. из-та. внутренних дел МВД Украины. – Луганск: РВВ ЛИВД, 2000. Вып.4. С. 118
4. Ларичев В. Д., Сширин Г. М. Коммерческое мошенничество в России. Способы совершения. Методы защиты. – М.: Экзамен, 2001. – С. 84